

Identificació de l'expedient

Informe PRE_063_2024, relatiu a l'expedient de sol·licitud d'informe d'impacte de gènere que el Departament de Presidència ha fet arribar a aquest institut en data 25 de març de 2024 sobre el projecte de modificació de l'Ordre PRE/28/2015, de 12 de febrer, d'estructuració dels negocis del Departament de la Presidència

Normativa sobre igualtat, transversalitat i interseccionalitat de la perspectiva de gènere

Àmbit internacional

- a) ECOSOC, Nacions Unides, Resolució «Mainstreaming the gender perspective into all policies and programmes in the United Nations System» (A/52/3, 18 de setembre de 1997), en què es defineix la incorporació de la perspectiva de gènere com «el procés d'avaluació de les implicacions per a dones i homes de qualsevol acció prevista, inclosa la legislació, les polítiques o els programes, en tots els àmbits i tots els nivells».
- b) Nacions Unides, Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible (2015). El compromís amb la igualtat de gènere ha estat reafirmat en l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible a l'ODS número 5. Simultàniament, la transversalitat de gènere travessa tots els ODS, ja que es considera un enfortiment de la governança a tots els nivells.
- c) Decisió del Consell de Ministres de l'OSCE 14/04, Pla d'acció per a la promoció de la igualtat de gènere 2004 (Sofia, 7 de desembre de 2004). Fa èmfasi en la necessitat de desenvolupar en profunditat i reforçar un procés continu i sostenible de transversalització de la perspectiva de gènere.
- d) Els Principis de Yogyakarta i els Principis de Yogyakarta més 10 (YP+10). Els Principis de Yogyakarta sobre l'aplicació de la legislació internacional de drets humans amb relació a l'orientació sexual i la identitat de gènere, elaborats per un grup internacional de juristes especialistes l'any 2006, formulen que les polítiques governamentals «han d'integrar a les seves polítiques i presade decisions un enfocament pluralista que reconegui i afirmi la complementarietat i indivisibilitat de tots els aspectes de la identitat humana, incloent-hi l'orientació sexual i la identitat de gènere». Aquests principis han estat actualitzats l'any 2010 des de l'enfocament interseccional.

Àmbit europeu

- e) Els articles 2 i 3.3 del Tractat Amsterdam (1997) estableixen la no discriminació i la igualtat entre dones i homes com a valors comuns als Estats membres de la UE, i es formalitza el compromís de fomentar la igualtat de dones i homes.
- f) Els articles 8 i 10 del Tractat de Funcionament de la UE (2012) estableixen que, en totes les seves accions, la Unió Europea tindrà per objectiu eliminar les desigualtats de dones i homes, i promoure la seva igualtat.
- g) L'Estratègia d'igualtat LGBTI (2020-2024) de la Comissió Europea aprofundeix en les accions iniciades en el període 2015-2019 en matèria de no-discriminació, educació, ocupació, salut, lliure circulació, asil, discurs/delictes d'odi i política exterior.
- h) L'Estratègia d'Igualtat de Gènere 2020-2025 de la Unió Europea és l'actual full de ruta per avançar en l'assoliment de l'equitat de gènere.
- i) La Comunicació de la Comissió al Consell i al Parlament Europeu «Programa d'acció per a la transversalització de la igualtat de gènere en la cooperació de la Comunitat al desenvolupament» [COM (96) 67 final, del 21 de desembre de 1996] de la Comissió Europea, assumeix la transversalitat de gènere com a principi rector de totes les actuacions públiques en els següents termes: «Mobilitzar específicament totes les polítiques i les mesures generals per tal d'assolir la igualtat, tenint en compte de forma activa i oberta en la fase de planificació els possibles efectes sobre les respectives condicions, situacions i necessitats dels homes i de les dones».

Àmbit estatal

- j) La Llei Orgànica 3/2007, del 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes estableix la transversalitat de gènere com a principi d'actuació dels poders públics (article 15).
- k) La Llei orgànica 1/2004, del 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, estableix els principis rectors, les mesures de sensibilització, la prevenció i detecció de la violència de gènere que han d'aplicar els poders públics, i els drets de les dones que n'hagin estat víctimes, així com els dels seus fills i filles.
- l) La Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per garantia dels drets de les persones LGTBI, que desenvolupa i

garanteix els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, trans i intersexuals erradicant les situacions de discriminació, per assegurar que es pugui viure l'orientació sexual, la identitat sexual, l'expressió de gènere, les característiques sexuals i la diversitat familiar amb plena llibertat.

Àmbit català

- m) L'Estatut d'Autonomia de Catalunya, als seus articles 4.3, 19, 41 i 153, quant al reconeixement i garantia dels drets de les dones i la igualtat d'oportunitats de les dones i els homes, i la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones.
- n) La Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, desenvolupa i garanteix els drets de lesbianes, gais, bisexuals, persones trans i persones intersexuals (LGBTI), estableix els principis orientadors de l'actuació dels poders públics i defineix les polítiques públiques que han de promoure la igualtat efectiva de les persones LGBTI.
- o) La Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, desenvolupa els preceptes estatutaris en matèria d'igualtat de gènere i els drets de les dones i estableix mesures transversals en tots els ordres de la vida, amb la finalitat d'erradicar les discriminacions contra les dones.
- p) La Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació estableix els principis i regula les mesures i els procediments per garantir i fer efectius el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació, el respecte a la dignitat humana i la protecció davant qualsevol forma, acte o conducta de discriminació.

Normativa sobre l'informe d'impacte de gènere

- a) Els projectes de disposicions normatives que elabori el Govern en virtut de la iniciativa legislativa (projectes de llei) han de contenir una exposició de motius i han d'anar acompanyats, entre d'altra documentació preceptiva, d'un informe d'impacte de gènere, tal i com estableix l'article 36.3 apartat b) de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern.
- b) Els projectes de disposicions reglamentàries que s'elaborin en l'àmbit competencial de l'Administració de la Generalitat han d'anar acompanyats sempre d'una memòria d'avaluació d'impacte de les mesures proposades que integri, com a mínim i entre d'altra documentació preceptiva, d'un informe d'impacte de

gènere, tal i com estableix l'article 64 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

- c) L'article 3 lletra g) de la Llei 11/1989, del 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de les Dones, en concordança amb el Decret 78/2023, d'11 d'abril, de reestructuració de l'Institut Català de les Dones, estableix que correspon a aquest Institut elaborar i emetre els informes d'impacte de gènere i, en tot cas, els informes a què fa referència, entre d'altres, l'article 64.3.d. de la Llei 26/2010, precitada, tràmit intern que es dona per completat amb aquest document.

Normativa sobre l'ús no sexista ni androcèntric del llenguatge

- a) El principi vuitè de l'article 3 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que els poders públics, entre els quals s'inclou l'Administració de la Generalitat, han de fer un ús no sexista del llenguatge que eviti l'expressió de concepcions sexistes de la realitat i els usos androcèntrics i amb estereotips de gènere, i han de promoure un llenguatge respectuós amb les dones, amb les minories i amb totes les persones en general en l'atenció personal i en tota la documentació escrita, gràfica i audiovisual.
- b) La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, obliga els Poders Públics a implementar un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment a la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques (article 14.11).
- c) La Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, de l'any 2011, de la Direcció General de Política Lingüística, proposa una sèrie de solucions per evitar que aquests textos incloguin formes androcèntriques i generin disfuncions amb la normativa citada anteriorment ([enllaç web](#)).

Anàlisi material del text

La política que planteja el text és un projecte d'Ordre per la qual es modifica l'Ordre PRE/28/2015, de 12 de febrer, d'estructuració dels negocis del Departament de Presidència. L'objectiu d'aquesta és suprimir el Negociat d'Arxiu i Protocol·lització de Disposicions, ja que les funcions que ha de dur a terme actualment requereixen un nivell de tecnificació qualificat i no poden ser desenvolupades per òrgans actius amb rang de negociat.

En matèria d'igualtat, la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes ha adoptat un conjunt de mesures dirigides a promoure la igualtat en diversos àmbits de la vida social i ho ha fet amb una clara vocació transversal respecte tots aquells àmbits en els quals els poders públics exerceixen responsabilitats, com és el cas de l'àmbit de l'habitatge.

La Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes estableix unes obligacions de caràcter general aplicables a tots els poders públics, entre les quals destaca el mandat d'aplicar la perspectiva de gènere en totes les seves polítiques i actuacions, a tots els nivells i a totes les etapes, per prendre en consideració les diferències entre dones i homes (principi d'actuació primer de l'article 3). Es tracta de l'anomenat *gender mainstreaming* (transversalitat de gènere), que formulen diferents institucions de la UE, i que es reitera a l'article 1.2, lletra e) 7è com una de les finalitats de la citada llei: «Garantir que les polítiques públiques integrin la perspectiva de gènere en tots els àmbits».

Com a eina per aplicar la transversalitat de gènere, l'anàlisi d'impacte de gènere resulta imprescindible en el disseny, el desplegament i l'avaluació de totes les polítiques de la Generalitat de Catalunya, ja que cal donar compliment als compromisos de transformació feminista i garantir l'assoliment de la igualtat efectiva de dones i homes.

Des d'un punt de vista material, relacionat amb l'aplicació del principi de transversalitat de gènere recollit al Principi Primer de l'article 3 de la Llei 17/2015 d'igualtat efectiva de dones i homes, no s'escau fer cap esmena o modificació, ni formular propostes de mesures encaminades a eliminar desigualtats i promoure la igualtat de dones i homes.

Conclusions

Així doncs, d'acord amb el que s'ha dit, l'Institut Català de les Dones fa les aportacions següents respecte del projecte presentat a informe:

PRIMERA. Des d'un punt de vista formal, cal modificar diferents termes emprats al text per tal que aquest no presenti disfuncions amb la normativa a dalt esmentada sobre ús no sexista del llenguatge:

1. On diu "tècnic superior" hi ha de dir "**tècnic o tècnica superior**".

SEGONA. Des d'un punt de vista material, i en aplicació del principi de transversalitat de la perspectiva de gènere i de les polítiques d'igualtat de gènere, no es proposen modificacions.

Èlia Soriano Costa
Directora executiva de l'Institut Català de les Dones